

Arpelan ja Karungin liikuntasalin ja kuntosalien omatoimikäyttö

ELLA 18.11.2025 § 114

Valmistelija

Liikuntavastaava Krista Kiiskinen ja sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen

Syksyllä 2025 kulunvalvontajärjestelmän käyttöönotto mahdollisti omatoimikuntosalin aukioloaikojen laajentamisen urheilutaloilla arkipäiviin klo 14–21. Tätä ennen urheilutalojen kuntosalien omatoiminen käyttö oli ollut mahdollista arkipäivinä klo 17–21. Aiemmin urheilutalojen iltakäyttöä mahdollisti seurojen kanssa tehdyt erillissopimukset iltakäytön valvonnasta. Edellä mainittu käytäntö ei vastannut riittävässä määrin toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, joten siitä luovuttiin kulunvalvonnan käyttöönoton myötä.

Kuntalaisilta on tullut toiveita omatoimikuntosalin aukioloaikojen mahdollisesta lisälaajentamisesta ja tämän pohjalta liikuntatoimi on laatinut alustavan selvityksen aukioloaikojen mahdollisen laajentamisen taloudellisista ja toiminnallisista vaikutuksista sekä turvallisuuteen ja riskienhallintaan liittyvistä näkökohdista.

Mikäli avoinnapito halutaan laajennettavan jokapäiväiseksi tapahtuu seuraavia muutoksia.

- Järjestyssäännöt täytyy päivittää
- Hinnasto ja kulkulupaprosessi täytyy päivittää
- Vaikutukset täytyy huomioida myös Putaan urheiluhallin kuntosalikäyttäjien osalta.

Vaihtoehto 1:

Aamukäyttö arkipäivisin keskitetyn etävalvonnan avulla

Mikäli koulukäyttö urheilutalolla ei häiriinny ja muut toiminnot sen sallivat, omatoimikuntosalin aukioloaikoja voidaan etävalvonnan avulla laajentaa arkipäivisin alkamaan klo 8:00. Laajennus on mahdollista toteuttaa nykyisten teknisten ratkaisujen puitteissa. Edellytyksenä on, että ylläpitosiivoukselle varataan säännöllinen ja häiriötön ajankohta, jotta tilojen hygieniataso ja turvallisuus voidaan turvata. Merkittäviä lisäkustannuksia ei aiheudu, mutta on huomioitava, että laajennus todennäköisesti lisää siivoustarvetta ja kulutusta, kuten siivousaineet ja -materiaalit sekä käytetty henkilötyöaika. Tarkka vaikutus selviää vasta käytännön toteutuksen kautta.

Tällä vaihtoehdolla aukioloja voidaan laajentaa merkittävästi, mikä parantaa liikuntapalvelujen saavutettavuutta erityisesti vuorotyöntekijöille ja muille aikataulullisesti rajoitetuille käyttäjille. Samalla on seurattava käytännön vaikutuksia resursseihin ja kustannuksiin.

Tällä hetkellä tämä ei vaikuta kaupungin hinnoitteluun eri käyttäjäryhmien välillä, vaan hintavaikutus arvioidaan kuluvan kevään aikana. Vaihtoehto 1 vaatii ainoastaan järjestyssääntöjen uusimisen vastuuvapausklausuulilla ja muilla ehdoilla.

Vaihtoehto 2 A:

Viikonloppukäyttö lisäämällä henkilöstö- ja siivousresursseja

Omatoimikuntosalin käyttöaikoja voidaan laajentaa viikonloppuihin klo 10–18 varaamalla valvoajaresurssi Putaan liikuntahallille sekä huomioimalla kasvavat siivouuskulut. Tällä mallilla olisi mahdollista laajentaa myös Putaan liikuntahallin kuntosalin käyttöä viikonloppuihin, jolloin palvelu olisi tasapuolisempaa kaikille kausimaksun maksaneille.

Pelkästään erilliskorvaukset kasvattaisivat vuosikustannuksia yli 2 500 € nykytilanteeseen verrattuna, mutta todelliset kulut ovat kuitenkin merkittävästi suuremmat, koska toteutus edellyttää lisähenkilöstön palkkaamista, mikäli olemassa olevista palveluista ei olla valmiita leikkaamaan. Siivoustarpeen kasvuun on varauduttava.

Vaihtoehto 2 B:

Viikonloppukäyttö ostopalvelun avulla

Omatoimikuntosalin käyttöaikoja voidaan laajentaa viikonloppuihin ostopalveluna hankittavaa vartiointia hyödyntäen. Tämä vaihtoehto parantaa turvallisuutta rajallisesti: vartiointikierron sulkemisaikaan mahdollistaa tiloihin jääneiden henkilöiden havaitsemisen, mutta ei estä äkillisten sairaskohtausten tai tapaturmien viivästynyttä havaitsemista.

Vartiointi vähentää omaisuusvahinkojen todennäköisyyttä ja auttaa havaitsemaan rikkoutuneet laitteet tai muut epäkohdat ajoissa, ennen kuin niistä aiheutuu tapaturmariskiä. Käyttöä ei kuitenkaan valvota jatkuvasti, joten turvallisuustaso on alhaisempi kuin vaihtoehdoissa 1 ja 2. Minimaalinenkin viikonloppuvartiointi kustantaisi noin 20 000 € vuodessa. Siivoustarpeen kasvuun on varauduttava.

Nykyresursseilla turvallista ja tarkoituksenmukaista toimintaa ei voida varmistaa laajennettuna, joten asia on huomioitava talousarviossa. Osaa kustannusvaikutuksista on mahdollista tasata nostamalla kausimaksujen tasoa vastaamaan laajentunutta palvelua.

Vaihtoehto 3:

Omatoimikuntosalin käyttöaikojen laajentaminen ilman valvontaa

Mikäli Karungin ja Arpelan omatoimikuntosalin käyttöä laajennetaan ilman valvontaa, se vaatii järjestyssääntöjen päivittämisen, hinnastojen tarkentamisen mm. Soveltavan liikunnan ja Satsaa itseesi kausimaksun suorittaiden käyttöoikeuksien ja muun käytön suhteen. Lisäksi omatoimikäyttäjät veloitetaan osallistumaan turvallisuuskävelyihin ennen kuntosalikäytön aloittamista. Kulkuoikeuslomakkeen allekirjoittamisen yhteydessä käyttäjät hyväksyvät käyttöehdot ja vastuu vapauden kaupungille. Kaupunki ei vakuuta omatoimikuntosalin käyttäjiä.

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Elämänlaatulautakunta keskustelee ja linjaa omatoimikuntosalien käyttöönoton periaatteet. Elämänlaatulautakunta antaa liikuntatoimelle valmisteluajan järjestyssääntöjen päivittämiseen ja kulunvalvontaan sekä muihin kuntosalien omatoimisen käyttöönoton liittyviin valmisteluihin. Uudet käytänteet tuodaan elämänlaatulautakunnan hyväksyttäväksi joulukuussa 2025 ja käyttöönotto on aikaisintaan vuoden 2026 alussa.

Päätös

Elämänlaatulautakunta esittää yksimielisesti, että selvitetään Karungin ja Arpelan urheiluhallien ja kuntosalien käytön laajentamisen mahdollisuus

maanantaista sunnuntaihin klo 6 - 21 ilman valvontaa käyttäjän omalla vastuulla olemassa olevilla käyttöjärjestelmillä.

ELLA 16.12.2025 § 126

Valmistelija

Liikuntavastaava Krista Kiiskinen ja sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen

Liikuntatoimi on selvittänyt urheilutalojen käytön laajentamismahdollisuutta.

Urheilutalojen (Arpela ja Karunki) omatoiminen käyttö on mahdollista seuraavasti:

Urheilutalojen liikuntasalien viikonloppukäytöstä on toimitettava kirjallinen (sähköposti) varauspyyntö erityisliikunnanohjaaja Teija Kaartiselle, teija.kaartinen@tornio.fi viimeistään viikonloppua edeltävänä torstaina klo 14 mennessä. Näin varmistetaan, että lukitusliikkeellä on kohtuullinen aika reagoida tuleviin tarpeisiin ja päivittää tarvittavat kulkuoikeudet. Huomioitava on, ettei kaupunki ylläpidä viikonloppupäivystystä ovikoodiin tai sisäänpääsyyn liittyvien ongelmien selvittämiseksi.

Kuntosalien omatoimikäyttö on mahdollista kulkulätkällä. Huomioitavaa on, että kulkulätkä on henkilökohtainen eikä sillä saa päästää tiloihin muita henkilöitä tai luovuttaa toisen henkilön käyttöön. Ainoa poikkeus tähän on huoltajan kanssa *samanaikaisesti* kuntosalia käyttävä 15-17-vuotias, josta on myös maksettu kuntosalin käyttömaksu.

Mikäli elämänlaatulautakunta haluaa mahdollistaa urheilutalojen omatoimisen käytön laajentamisen, tulee tiloja koskevat järjestyssäännöt sekä hinnastot päivittää. Kulkuoikeutta haettaessa käyttäjät hyväksyvät käyttöehdot ja niissä esitetyt kaupungin vastuun rajaukset sekä mahdollisista väärinkäytöksistä aiheutuvat sanktiot. Huomioitava on, että laajennetun omatoimikäytön luonne asettaa rajoituksia käyttäjäturvallisuuden varmistamiselle eikä kaupunki vakuuta omatoimikäyttäjiä.

Oheismateriaali

Arpelan ja Karungin omatoimikuntosalin hinnasto

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Elämänlaatulautakunta hyväksyy Arpelan ja Karungin omatoimikäytön ehdot ja omatoimikuntosalihinnaston.

Päätös

Hinnoittelu perustuu Arpelan ja Karungin omatoimikuntosalien omatoimi käyttöaikaan. Arpelassa ja Karungissa omatoimikuntosali on avoinna 06.00-21.00 soveltuvien osin joka päivä. Putaan urheiluhallilla omatoimikuntosali aikaa on noin 20t/vko, Arpelassa ja Karungissa n.100t/vko.

Arpelassa ja Karungissa suoritetaan käyttäjäkysely loppukevällä 2026.

Omatoimiharjoittelu Arpelassa ja Karungissa on mahdollista 7.1.2026 alkaen.

Hyväksyttiin.

Tarkastettiin pöytäkirja tämän pykälän osalta kokouksessa.

ELLA 17.02.2026
6728/12.04.01.02/2025

Valmistelija

Vt. Liikuntavastaava Essi Ojanperä ja sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen

Liikuntatoimi on seurannut Karungin ja Arpelan kuntosalien maksuista syntynyttä keskustelua ja selvittänyt vaihtoehtoja kustannusrakennetta maksuille (liite). Uudet hinnat on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön syyslukukauden 2026 alussa.

Soveltava liikunta- ja Satsaa itseesi maksulla salin käyttöoikeus on mahdollista arkipäivisin 14:00-21:00 / poislukien varatut vuorot.

Kuntosalien omatoimikäyttö on mahdollista kulkulätkällä. Huomioitavaa on, että kulkulätkä on henkilökohtainen eikä sillä saa päästää tiloihin muita henkilöitä tai luovuttaa toisen henkilön käyttöön. Ainoa poikkeus tähän on huoltajan kanssa *samanaikaisesti* kuntosalia käyttävä 15-17-vuotias, josta on myös maksettu kuntosalin käyttömaksu.

Palotarkastuksessa 12.2. Karungin palotarkastuksen pöytäkirjassa on kirjattu seuraavasti: **Valvontakohde ja sen ympäristö:** Urheiluhallin ulko-ovet toimivat kulkulätkillä, ja kulkulätkät on aktivoitu siten, että ne avaavat ovet vain varattujen vuorojen aikana. Tarkastuksen yhteydessä todettiin, että ulko-ovia on pidetty auki pönkittämällä, mikä ohittaa kulunvalvonnan ja heikentää osaltaan rakennuksen turvallisuutta. Ovien auki pönkkääminen mahdollistaa esim. halliin pääsyn ilman kulkulupaa ja lisää siten riskiä asiattomasta oleskelusta sekä omaisuusvahingoista. Pelastusviranomaisen näkemyksen mukaan toiminnanharjoittajan kannattaa tehostaa ohjeistusta tilojen käyttäjille ja tarvittaessa lisätä kohteen valvontaa, jotta ulko-ovia ei jätetä auki pönkitettyinä. Mikäli tarve pitää ovia auki on toistuva, suositellaan arvioimaan teknisiä ratkaisuja (esim. aikataulutettu oviautomaatiikka tai valvontajärjestelmän hälytykset), jotka mahdollistavat **turvallisen käytön ilman kulunvalvonnan ohittamista.**

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Uudet alennetut hinnat astuvat voimaan syyskaudella 2026 liitteen mukaisesti, jo Soveltan- tai Satsaa itseesi maksun maksaneet voivat lunastaa kulkulätkän 10€ pantilla.

Päätös
